

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-03

Begrotingsraad

Nr. 155

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 februari 2021

Op 22 januari jl. presenteerde de Europese Commissie (Commissie) een voorstel voor een eerste aanvullende Europese begroting voor 2021 (*Draft Amending Budget 1*; DAB1). In het voorstel voor DAB1 stelt de Commissie voor om extra middelen aan de Europese begroting voor 2021 toe te voegen ten behoeve van de implementatie van de *Brexit Adjustment Reserve* (BAR) in 2021. Met deze brief informeer ik uw Kamer over de inhoud van het voorstel voor DAB1, de appreciatie van het kabinet, de gevolgen voor de Rijksbegroting en het vervolgproces. Hiermee vervangt deze brief het BNC-fiche over dit voorstel voor DAB1.

Beschrijving voorstel

Tijdens de Europese Raad van 17-21 juli 2020¹ bereikten de regeringsleiders overeenstemming over de oprichting van de BAR. De Commissie presenteerde vervolgens op 25 december 2020 het voorstel voor de oprichting van de BAR.² Momenteel bespreken de EU-lidstaten het BAR-voorstel in Brussel. Uw Kamer is over de inhoud van het BAR-voorstel geïnformeerd middels een BNC-fiche. De BAR is een speciaal instrument ter grootte van in totaal 5,4 miljard euro³ buiten de plafonds van het Meerjarig Financieel Kader 2021–2027 (MFK). De BAR dient ter ondersteuning van de lidstaten, regio's en sectoren die het hardst geraakt worden door het vertrek van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de Europese Unie. De middelen uit de BAR worden in twee rondes uitgekeerd aan de lidstaten. De eerste ronde vindt plaats in 2021 op basis van voorfinanciering (in totaal circa 4,2 miljard euro⁴), waarbij de verdeling van de middelen over de lidstaten wordt berekend aan de hand van de verwachte economische impact van de terugtrekking van het VK in elke lidstaat. De voorgestelde voorfinanciering voor Nederland bedraagt circa

¹ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1575

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2020:854:FIN>

³ Uitgedrukt in lopende prijzen; 5 miljard euro in 2018 prijzen

⁴ Uitgedrukt in lopende prijzen; 4 miljard euro in 2018 prijzen

757 miljoen euro⁵. De tweede ronde vindt plaats in 2024 (circa 1,1 miljard euro⁶). Een lidstaat komt in aanmerking voor aanvullende financiering indien de daadwerkelijke uitgaven de toegekende middelen uit de eerste ronde overstijgen en groter zijn dan 0,06% van het nominale bruto nationaal inkomen in 2021.

Het voorstel voor DAB1 heeft betrekking op de eerste ronde aan financiering. De Commissie stelt in het voorstel voor DAB1 voor om de Europese begroting voor 2021⁷ te verhogen met 4,2 miljard euro in zowel vastleggingen als betalingen om de implementatie van de BAR in 2021 mogelijk te maken. Het voorstel voor DAB1 betreft een technische verwerking van de BAR in de Europese begroting voor 2021; er worden hiermee geen middelen over de lidstaten verdeeld. Dit gebeurt middels een uitvoeringshandeling nadat de EU-lidstaten en het Europees parlement overeenstemming hebben bereikt over het BAR-voorstel van de Commissie van 25 december 2020.

Nederlandse appreciatie

Het kabinet steunt de oprichting van de BAR. Specifiek vindt het kabinet het positief dat de Commissie met dit voorstel de meest pregnante negatieve economische gevolgen van het aflopen van de overgangperiode in de hardst geraakte lidstaten en sectoren erkent en daarbij bijzondere aandacht heeft voor de gevolgen voor de visserijsector. Ook steunt het kabinet het feit dat de BAR een snel en flexibel instrument is, met een focus op de eerste jaren na het aflopen van de overgangperiode.

Gelet op bovenstaande inzet ten aanzien van de BAR, steunt het kabinet tevens het voorstel voor DAB1. Het kabinet vindt het belangrijk dat de middelen uit de BAR snel door de lidstaten kunnen worden ingezet. Het verwerken van de BAR in de Europese begroting voor 2021 is hiervoor een noodzakelijke eerste stap. Het kabinet zal om die reden samen met gelijkgestemde lidstaten inzetten op spoedige besluitvorming over het voorstel voor DAB1.

Gevolgen Nederlandse afdrachten

Voor de BAR is een totaalbudget van 5,4 miljard euro beschikbaar in de periode 2021–2027. Ten tijde van het vaststellen van de Miljoenennota 2021 was er nog geen informatie beschikbaar over de verdeling van het totaalbudget over de periode 2021–2027. In de raming van de EU-afdrachten op de begroting van Buitenlandse Zaken is daarom destijds uitgegaan van een evenredige verdeling van het totaalbedrag van de BAR over de afzonderlijke jaren van het MFK. Het later verschenen voorstel van de Commissie om het grootste deel van de BAR, namelijk 4,2 miljard euro, in 2021 bij de lidstaten op te halen en uit te geven leidt daarom tot 199 miljoen euro hogere Nederlandse afdrachten aan de Europese begroting voor 2021. Het betreft een schuif in de huidige raming welke niet tot meer afdrachten leidt over de gehele MFK-periode. De verhoging van de afdrachten in 2021 zal volledig worden gecompenseerd door lagere afdrachten in latere jaren van het MFK. Het effect van het voorstel voor DAB1 op de raming van de Nederlandse afdrachten in 2021 zal worden verwerkt bij 1^e suppletoire begroting 2021. Het is nog onbekend op welke manier de Nederlandse ontvangsten uit de BAR de nationale begroting binnen zullen stromen.

⁵ Uitgedrukt in lopende prijzen; 714 miljoen euro in 2018 prijzen

⁶ Uitgedrukt in lopende prijzen; 1 miljard euro in 2018 prijzen

⁷ Kamerstuk 21 501-03, nr. 154

Proces en krachtenveld

Besluitvorming over het voorstel voor DAB1 zal plaatsvinden zodra de lidstaten overeenstemming bereiken over het BAR-voorstel. Het is nog onduidelijk hoe dit tijdspad eruit ziet. Over het DAB1 voorstel zal de Raad met gekwalificeerde meerderheid stemmen en het EP met meerderheid van stemmen.

Alle lidstaten steunen de oprichting van de BAR. Vanuit veel lidstaten is er echter kritiek op de allocatiemethodologie uit het BAR-voorstel en wordt er ingezet op aanpassing van de allocatiemethodologie, bijvoorbeeld door toevoeging van nieuwe allocatiecriteria. Het BNC-fiche over het BAR-voorstel gaat hier nader op in. Het kabinet zal inzetten op snelle besluitvorming over het BAR-voorstel en trekt hierbij op met gelijkgestemde lidstaten. Zodra er overeenstemming is bereikt over het BAR-voorstel zullen naar verwachting alle lidstaten kunnen instemmen met het voorstel voor DAB1.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

Annex

Tabel 1: Overzicht van aanvullende Europese begrotingen in 2021 (miljoen euro, lopende prijzen)

Omschrijving	Vastlegging	Betaling	Inkomsten
DAB1 – Brexit Adjustment Reserve	4.245	4.245	–